

KRĀSLAVAS VĒSTIS

NR. 4 (67) 2006. GADA 2. MARTS KRĀSLAVAS NOVADA DOMES INFORMATĪVAIS BILETENS

KRĀSLAVAS NOVADA DOMĒ

2006.gada 16.februāri

- ✓ Izslēgt no administratīvās komisijas sastāva Vitoldu Šaiteru, un iekļaut Raisu Bažukovu.
- ✓ Izslēgt Žaneti Birumu no dzīvokļu komisijas sastāva. Dzīvokļu komisija sastāv no 3 locekļiem.
- ✓ Sagatavot Krāslavas novada (Krāslavas pilsēta un Krāslavas pagasts), Aulejas, Izvaltas, Kaplavas, Kombuļu, Skaistas un Īdrīšu pagastu apvienošanās projektu Krāslavas novadā. Krāslavas novada domei izstrādāt pašvaldību apvienošanās projektu. Noteikt atbildīgo par lēmuma izpildi Krāslavas novada domes priekšsēdētāju Gunāru Upenieku. Pirmajā punktā minēto pašvaldību apvienošanos veikt pēc pašvaldību apvienošanās projekta apstiprināšanas.
- ✓ Izveidot Krāslavas novada un Izvaltas pagasta apvienoto Sociālo dienestu. Domes administratīvajai nodaļai un Sociālajam dienestam līdz 01.04.2006. izstrādāt apvienotā Sociāla dienesta nolikuma projektu.
- ✓ Apstiprināt Krāslavas novada pašvaldības policijas nolikumu.
- ✓ Pilnvarot Krāslavas novada pašvaldības policiju kontrolēt transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumus ievērošanu Krāslavas novada teritorijā.
- ✓ Noslēgt ar Ceļu satiksmes drošības direkciju sadarbības līgumu par informācijas apmaiņu.
- ✓ Pagarināt mācību gadu Krāslavas ģimnāzijas 7.-8.klašu un 10.-11.klašu izglītībā mājiem par divām dienām un pabeigt 2005./2006.mācību gadu 2006.gada 2.jūnijā.
- ✓ Pagarināt mācību gadu Krāslavas Varavīksnes vidusskolas 7.-8.klašu un 10.-11.klašu izglītījumā mājiem par vienu dienu un pabeigt 2005./2006.mācību gadu 2006.gada 1.jūnijā.
- ✓ Apstiprināt maksu par Krāslavas ģimnāzijas sporta zāles, sporta inventāra, virtuves un ēdinācas telpu izmantošanu.

Sporta zāle, inventārs, dušas
Trenažieru zāle, inventārs, dušas
Ls 1,00/h no cilvēka, ja ir grupa*
Ls 0,50/h no skolēniem

Ls 5,00/h no grupas
Ls 2,00/h no cilvēka

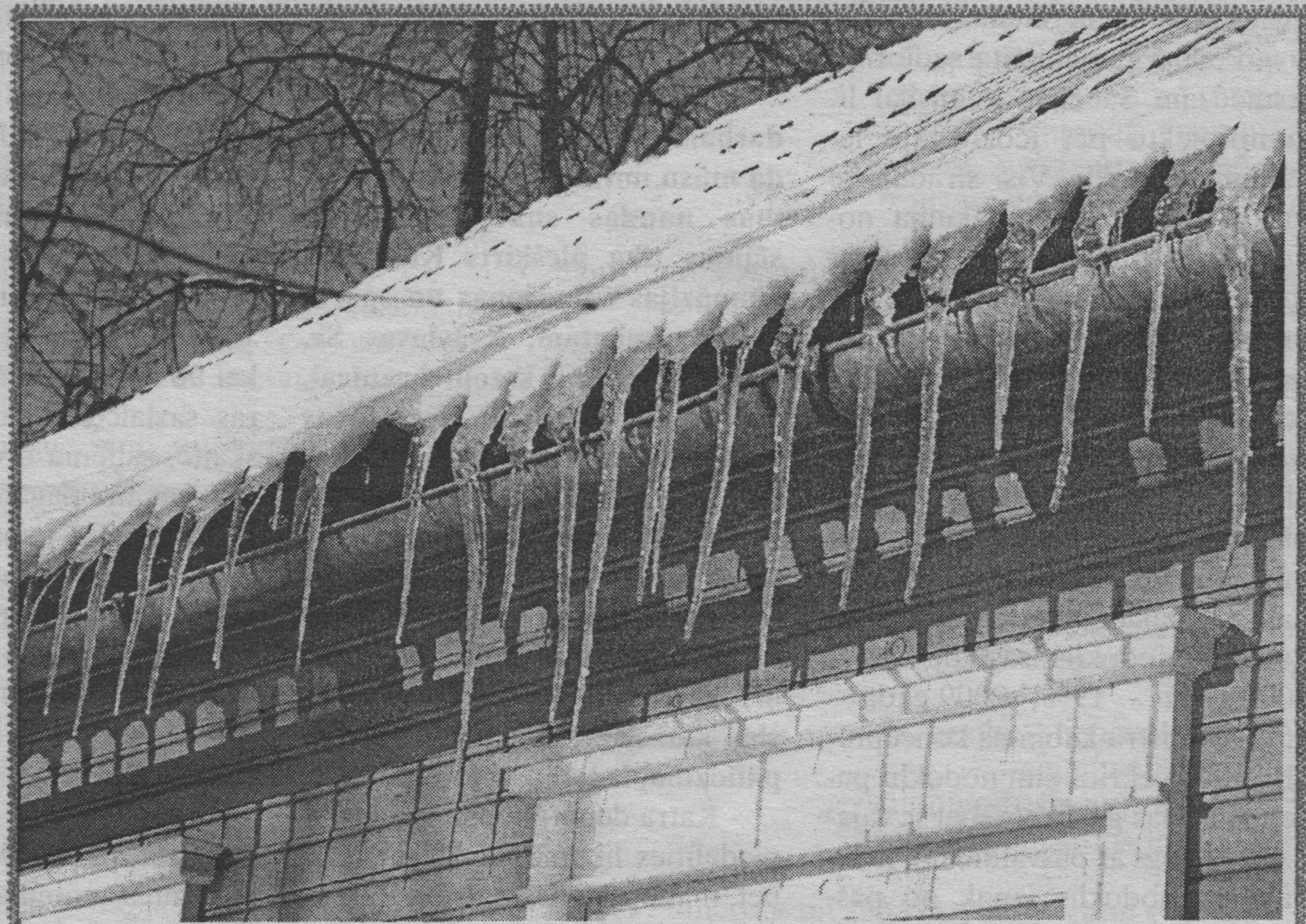
Virtuves izmantošana
Ēdamzāles izmantošana bez skolas traukiem
Ēdamzāles izmantošana ar skolas traukiem

Ls 4,00/h
Ls 3,00/h
Ls 5,00/h

* grupa ir 5 un vairāk cilvēki ar kuriem tiek noslēgts ilgtermiņa (vismaz 3 mēneši) telpu izmantošanas līgums.

✓ Izsniegt SIA „Darba Drošības Serviss”, Krāslavas novada domes licenci (atļaujas termiņš līdz 31.12.2009.) modulārai apmācībai Krāslavas Varavīksnes vidusskolā N.Rancāna ielā 4, Krāslavā pēc sekojošām izglītības programmām:

- Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes zemākajam līmenim (120 st.);
  - Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes vidējam līmenim (120 st.);
  - Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes augstākajam līmenim (120 st.);
  - Angļu valoda bez priekšināšanām (120 st.);
  - Angļu valoda, nodrošinot profesionālās leksikas minimuma apguvi (150 st.);
  - Datorzinības bez priekšināšanām (120 st.);
  - Datorzinības ar priekšināšanām (120 st.);
  - Projekta vadība bez priekšināšanām (120 st.);
  - Projekta vadība ar priekšināšanām (120 st.).
- ✓ Izsniegt SIA „Latgales mācību centrs”, Krāslavas novada domes licenci (atļaujas termiņš līdz 31.12.2006.) modulārai apmācībai Krāslavas Varavīksnes vidusskolā N.Rancāna ielā 4, Krāslavā pēc sekojošām izglītības programmām:
- Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes zemākajam līmenim (120 st.);
  - Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes vidējam līmenim (120 st.);
  - Valsts valoda, atbilstoši valsts valodas prasmes augstākajam līmenim (120 st.);
  - Angļu valoda bez priekšināšanām (120 st.);
  - Angļu valoda, nodrošinot profesionālās leksikas minimuma apguvi (150 st.);
  - Datorzinības bez priekšināšanām (120 st.);
  - Datorzinības ar priekšināšanām (120 st.);
  - Projekta vadība bez priekšināšanām (120 st.);
  - Projekta vadība ar priekšināšanām (120 st.).

Tuvojas pavasarīs un daudzi privātmāju īpašnieki sāk domāt par sava īpašuma remontu vai rekonstrukciju, tāpēc Krāslavas novada būvvalde atgādina, ka saskaņā ar Būvniecības likumu un Vispārīgajiem būvnoteikumiem jebkāda veida būvniecība veicama tikai pēc būvatļaujas saņemšanas Krāslavas novada būvvaldē, kas tiek izsniegt pēc projekta izstrādes un visu nepieciešamo tehnisko noteikumu un saskaņojumu saņemšanas.

Būvniecība ir visu veidu būvju projektašana un būvdarbi.

Būvdarbi ir arī fasāžu remonts, tātad krāsošana, apšūšana, logu un dūrvju ierīkošana, nomaiņa, aizmūrēšana, jumta konstrukciju un seguma maiņa.

Īpaši nosacījumi ir pilsētas vēsturiskajā centrā, kas ir Valsts nozīmes pilsetbūvniecības piemineklis. Remontējot un pārbūvējot ēkas, jāsaglabā to vēsturiskais fasādes risinājums:

Atjaunojot - logus- jāsaglabā logu rūtujums,

- durvis- jāsaglabā durvju profili,
- koka ārsienas- jāatjauno koka apšūvums,
- kieģeļu ārsienas- jāatjauno kieģeļu mūris,
- apmetums- jāatjauno un jānokrāso,

Plastikāta dēļšu un profilēta metāla fa-

sāžu apšūvums nav atļauts.

Ieteicamie jumta seguma materiāli - ruberoīda vilņveida loksnes, -bitumena šindeļi, -profilēta metāla izstrādājumi.

Azbestcementa šifera loksnes izmantot nav atļauts.

Atgādinājums daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekiem - nomainot dzīvokļos lopus obligāti jāsaglabā logo rūtujums.

Būvniecības, rekonstrukcijas, renovācijas vai remonta gadījumā būvē jābūt sekojošiem dokumentiem:

- saskaņotam remontdarbu projektam /skicei/,

- būvvaldes izdotai būvatļaujai,
- rakšanas atļaujai,
- būvvaldes saskaņotam īpašnieka ie-sniegumam.

Būvdarbu uzsākšana bez būvatļaujas klasificējama kā patvalīga būvniecība, un atbilstība par to paredzēta likumdošanas aktos.

Sikāku informāciju par būvniecības jau-tājumiem var saņemt Krāslavas novada būvvaldē Rīgas ielā 51, 17.kabinetā, tel. 5681767, 5681770.

Publicējam „Apbūves noteikumus Krāslavas novadā“ pilnā apjomā.

Ineta Danovska,
novada arhitekte

KRĀSLAVAS NOVADA DOMES SAIMNIECISKAJĀ NODAĻĀ

Krāslavas novada dome noslēgusi līgumu ar SIA "Labie-kārtošana D" par dzīvnieku uzturēšanu dzīvnieku patversmē, tas nozīmē, ka klaiņojoši suņi un kaķi tiek izķerti un nogādāti uz Daugavpils dzīvnieku patversmi.

Ja šo dzīvnieku saimnieki vēlēsies savus mīluļus atgriezt atpakaļ mājās, vajadzēs segt visus iz-

devumus, kas būs saistīti ar dzīvnieku nogādāšanu un uzturēšanu.

Līdz ar to Krāslavas novada dome iesaka visiem Krāslavas novada neproduktīvo dzīvnieku turētājiem un mīlotājiem nopietnāk attiekties pret radušos problēmu un atgādinām īpašnieku pienākumus.

Ministru kabineta noteikumi N.291

Īpašnieku pienākumi:

- īpašnieku pienākumi ir šādi:
- nodrošināt, lai suņiem, atrodoties ārpus telpām, mājām vai pagalmiem, būtu kaklasiksna ar tai piestiprinātu žetonu;
- nodrošināt suņu un kaķu regulāru vakcinēšanu pret trakum-sērgu. Dati par vakcināciju norādāmi valsts veterinārmedicīnas iestādēs izdotajā vakcinācijas apliecībā;
- segt izdevumus, kas saistīti ar suņu reģistrāciju un suņu un kaķu vakcinēšanu;
- ārpus telpām suņus turēt tikai piesietus vai izolētā teritorijā (ie-žogotus pagalmos vai aplokos), ja nepieciešams, izlikt uzrakstu "Nikns suns", nepieļaut dzīvnieka uzbrukšanas iespējamību cilvēkiem;
- izvest suņus pastaigā tikai līdz 1,5 m garā pavādā un ar uzliktu uz-purni (izņemot dekoratīvos suņus un suņus, kas speciāli apmācīti in-

valīdu apkalpošanai). Bez pavadas un uzpurķa suņus atļauts turēt vai

palaist tikai suņu apmācību un pastaigu laukumos, medībās, ganot dzīvnieku ganāmpulkus, kā arī noziedznieku aizturēšanas operācijās (tiesību aktos noteiktajā kārtībā);

- pilsētās un citās apdzīvotajās vietās, vedot dzīvniekus pastaigā, neņem līdz inventāru ekskrementu savākšanai (ja dzīvnieki tos atstājuši ārpus vietām, kuras pare-dzētas dzīvnieku pastaigām);

- sabiedriskajos transportlīdzekļos pārvadāt suņus tikai pavādā un ar uzliktu uzpurni, kaķus un dekoratīvos suņus - konteineros vai grozos, ievērojot attiecīgā transportlīdzekļa lietošanas noteikumus. Obligāti jābūt klat dzīvnieka vakcinācijas apliecību un sedzot vi-sus izdevumus, kas saistīti ar dzīvnieka izķeršanu, transportēšanu un uzturēšanu. Ja īpašnieks (valdītājs) var to saņemt, uzrādot konkrētā dzīvnieka vakcinācijas apliecību un sedzot vi-sus izdevumus, kas saistīti ar dzīvnieka izķeršanu, transportēšanu un uzturēšanu. Ja īpašnieks (valdītājs) nav pieteicies vai kaķi, izķertais dzīvnieks tiek eitanizēts, bet no īpašnieka (valdītāja) tiek piedzīti minētie izdevumi.

No Krāslavas novada pašvaldības saistītajiem noteikumiem N.3:

- Dzīvnieku un putnu barošana sabiedrisko māju kārpītelpās, parabos, bēniņos un to pieguļošajā teritorijā - uziek naudas sodu līdz 10 latiem.

«Katra deputāta pienākums ir palīdzēt savai pilsētai un novadam», uzskata Sarmīte Ķikuste

Februāra beigās Krāslavu apmeklēja 8. Saeimas deputāte (JL) Sarmīte Ķikuste.

- Pastāstiet, lūdzu, par pēdējiem notikumiem Saeimā?

- Pēdējā parlamenta sēdē mēs iesniedzām Saeimas komisijai likumprojektu par iedzīvotāju ieņākuma nodokļi. Visi strādājošie maksā sociālo un ieņākuma nodokļus. Mēs daudz spriedām par to, ka nodokļi Latvijā ir ļoti augsti, un mūsu projekts paredz ieņākuma nodokļa pazemināšanu no 25% līdz 15%. Viena gada laikā izdarit to ir pietiekami sarežģīti ekonomisko apstākļu dēļ, tādēļ pazemināšana tiek plānota nākamo triju gadu laikā. Atbilstoši plānam no nākamā gada janvāra ieņākuma nodoklis sastādis 22%, 2008.gadā - 19%, 2009.gadā - 15%. Ministru kabinets konceptuāli jau ir piekritis šim nodokļu pazemināšanas grafikam, bet ir vajadzīgs dialogs ar pašvaldībām, jo ieņākuma nodoklis ieņāk no pašvaldību kasēm. Kad tiek pazemēnāta nodokļa likme, nodokļu ieņākumi palielinās, tas liecina par

to, ka ne vienmēr nodokļi ir maksājami simtprocenti. Tas ir ļoti labs mehānisms nodokļu maksāšanas veicināšanai, lai vairs netiktu maksātas darba algas aploksnēs.

- Pateicoties Jūsu aktīvajam darbam Saeimā, 2005., 2006. gadā mūsu novads saņema ievērojamās naudas summas. Finansējums tika piešķirts Krāslavas ģimnāzijas ēdināšanas un sporta bloku remontam, Krāslavas Sv. Ludvika Romas katoļu baznīcīai, Priedaines baznīcīai, Krāslavas vēcticībnieku baznīcīai. Lielu summu anestezioloģijas aparātu rākus iegādei saņema Krāslavas slimnīca. Krāslavas mūzikas skolas ansamblis varēja iegādāties jaunus kostīmus, nauda tika piešķirta arī Krāslavas vēstures un mākslas muzejam. Visi, kas saņema palīdzību, ir ļoti pateicīgi Jums.

- Katra deputāta pamatdarbs ir piedalīties likumdošanas procesā, bet, manuprāt, katras deputāta galvenais pienākums ir palīdzēt savai pilsētai un novadam. Esmu gandarīta, ka partijas «Jaunais laiks»

frakcija atbalstīja manus priekšlikumus.

Kā deputāte no Latgales un, pirmkārt, no Krāslavas, jo tā ir pilsēta, kurā es mācījos un ilgu laiku dzīvoju, es gribu pastāstīt lasītājiem par savu tieso darbu Saeimā. Es vadu iedzīvotāju demogrāfiskās attīstības komisiju, divarpus gadu laikā mēs spērām vairākus ļoti svarīgus solus. Pirmais - tas ir bērna piedzimšanas pabalsts. Ja pirms 1,5 gada tas sastādīja tikai 96 latus, bet tās mamma, kurās savlaicīgi tika pieņemtas uzskaitē, sapēma divkāršu pabalstu, tad jau no pagājušā gada bērna piedzimšanas pabalsts ir 296 lati. Kopš šī gada janvāra par pirmo bērnu pie pabalsta ir pielikti vēl 100 lati, par otro - 150 latu un par trešo bērnu - 200 latu. Tas ir ievērojams atbalsts mūsu jaunajām ģimenēm.

Otrais solis ir bērna kopšanas pabalsta palielināšana. Ja agrāk studentes, māmiņas bezdarbnieces nesaņema šo pabalstu, tad tagad viņas saņem 70% no minimālās darba algas, bet strādājošas mamma-

mas veselu gadu faktiski saņem darba algu.

Trešais mūsu lēmums - tas ir 10-dienu apmaksājamais bērna kopšanas atvaiņojums tēviem.

Sogad janvārī mēs izlabojām vēl kādu neprecizitāti likumdošanā, pirms tam notika tā, ka vēcāki, kas strādā tādās struktūrās kā policija, militārajās struktūrās, nesaņema bērna dzimšanas pabalstu, kurš tika maksāts ierēdiem. Tāgad šis pārpratums ir novērts.

Vēl viens ļoti būtisks moments, kuru pagaidām neizdevās atrisināt, bet cerēsim, ka šī gada laikā vai nākamā gada sākumā mēs to obligāti izdarīsim - valsts ģimenes pabalsts, kurš pēdējo reizi tika paaugstināts 2003.gadā.

Tas ir pabalsts tiem bērniem, kuri jau ir piedzimuši, mācās skolā, jo viņiem arī ir vajadzīgs atbalsts.

Pie šī pabalsta mēs pašlaik arī

strādājam.

- Ko Jūs novēlēsiet mūsu lasītājiem?

- Ticību sev, un lai katram Latvijas iedzīvotājam būtu pārliecība par rītdienu. Tas ir pats galvenais.

Krāslavas novada sociālā dienesta informācija

Nav noslēpums, ka cilvēka labajātā ir atkarīga ne tikai no viņa materiālās labklājības un fiziskās veselības, bet arī no iekšējā dvēselēs stāvokļa, no tā, kā cilvēks jūtas un kā viņš veido attiecības ar citiem cilvēkiem. Mēs paši veidojam pasauli ar sevi - ārējā realitātē ir iekšējās realitātes projekcija.

Kas ir psihologs?

Psihologs ir cilvēks ar padzinātām zināšanām par cilvēku, cilvēku uzvedību, domāšanas veidu, uzvedību un attiecībām ar citiem cilvēkiem.

Psihologs ir speciālists ar augstāko izglītību psiholoģijā, cilvēks, kurš uzskaita, atbalsta un konsultē neskaidru jautājumu vai dzīves grūtību gadījumā.

Kad vērsties pie psihologa?

Pie psihologa var doties gadījumos, kad ir radušas grūtības, kad ir neskaidri jautājumi pašam par sevi vai savām attiecībām ar citiem cilvēkiem.

Grūtību spektrs var būt ļoti plašs:

- personīgās problēmas (drūms, noskaņojums, nedrošība, negatīvas domas, ilgstoši slikti garastāvoklis, zaudējums, šķiršanās, attiecību veidošanas grūtības, vararbība, dzīves mērķa un jēgas trūkums u. c.).

- attiecību problēmas, konfliktējošas attiecības ar citiem cilvēkiem darbā, mājās, skolā.

- Problēmas attiecības ar bērniem - audzināšanas grūtības, nepaklausība, bērna personības problēmas.

- Psihodiagnostika - pēc paša iniciatīvas vai cita speciālista norādījuma. Parasti psihodiagnostika vērsta uz personības izpēti un /vai izziņas procesu izpēti. Psiholoģisko testēšanu veic, lai noskaidrotu iespējamās grūtības saskarsmē, personībā vai mācībās.

Kā psihologs palīdz?

Psihologs savā darbā izmanto dažādas sadarbības metodes - konsultēšanu, testus, intervijas, novērojumu, vingrinājumus, kā arī novērtē, kura no tām būs vispiemērotākā konkrētajā gadījumā.

Pieaugušajiem konsultēšana notiek galvenokārt sarunas veidā, taču tiek izmantotas arī citas metodes.

Psihologs stingri ievēro konfidencialitātes principu.

Cilvēks pats izvēlas, cik daudz viņš ir gatavs stāstīt, ko viņš vēlas risināt un kādā tempā atklāt savas grūtības. Konsultācija ir abpusējs sadarbības process.

Sesiju laikā sākotnēji tiek noskaidrota un pētīta radusies grūtība un uzstādīti mērķi turpmākajām nodarbiņām.

Tikšanās var būt vienreizēja, taču parasti to skaits ir no dažām līdz pat vairākiem desmitiem - atkarībā no problēmas specifikas.

Psihologs Aina Staņeviča Jūs gaida Rēzeknes ielā 4, Krāslavas novada domes sociālajā dienestā pirmdiennā plkst. 13.00.-17.00., otrdiennās, trešdiennās, ceturtdiennās plkst. 8.00.-17.00., tālr. 5622191. Psihologa pakalpojumi ir bezmaksas.

Gadatirgū “Balttour 2006”

Eiroregions „Ezeru zeme” no 10. līdz 12.februārim piedalījās tūrisma gadatirgū “Balttour 2006” un prezentēja Interreg II-IA programmas projekta „Iepazīsti Ezeru zemi” ietvaros izdotos jaunos tūrisma informatīvos materiālus „Iepazīsti Baltijas ezeru zemi”.

Projekta viena no prioritātēm ir veicināt tūrisma produktu attīstību eiroregiona teritorijā, pamatojoties uz Eiropas Kulinārā mantojuma koncepciju, tāpēc ir tapušas jaunas tūrisma brošūras 6 valodās - latviešu, lietuviešu, angļu, vācu, somu un poļu. Tajās apkopota jaunākā informācija ar kartē atzīmētām vietām par velomaršrutiem, atpūtu ģimenēm ar bērniem, tūrisma šoviem un izrādēm, veselības tūrismu, latviešu un lietuviešu ēdieniem, ūdens tūrismu, pilim un muižām, baznīcām, dabas tūrismu, izjādēm ar zirgiem, medībām un makšķerēšanu Latgalē un Aukštaitijā. Ceļotājiem tiek piedāvāts dories starptautiskā braucienā pa Latvijas un Lietuvas eiroregiona daļu, vai arī apceļot katru novadu atsevišķi, izvēloties kādu no četriem vietējiem maršrutiem. Visas brošūras būs pieejamas arī citos starptautiskajos tūrisma gadatirgos, Latvijas un Lietuvas tūrisma informācijas centros un citas tūristu apmeklētās vietas.

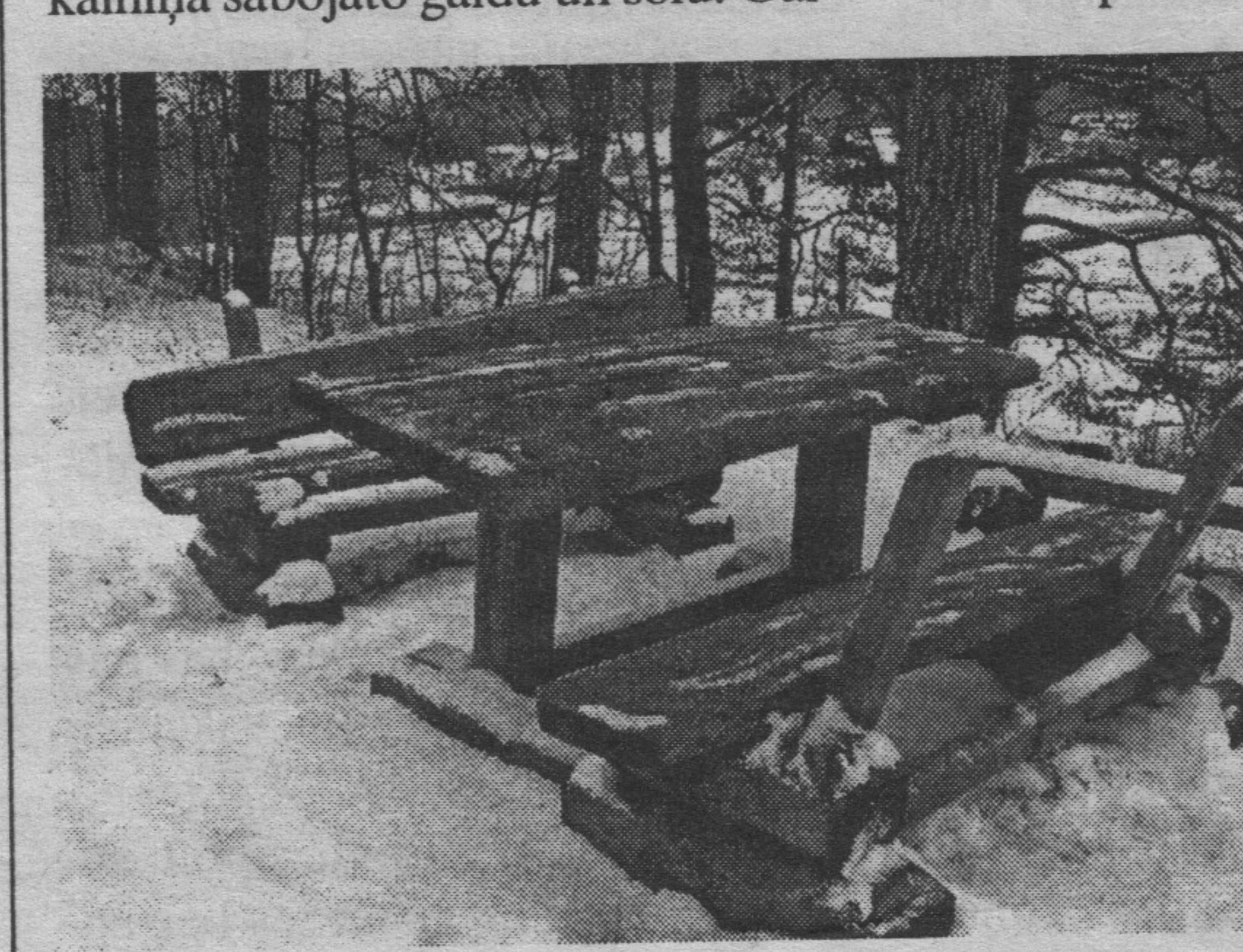
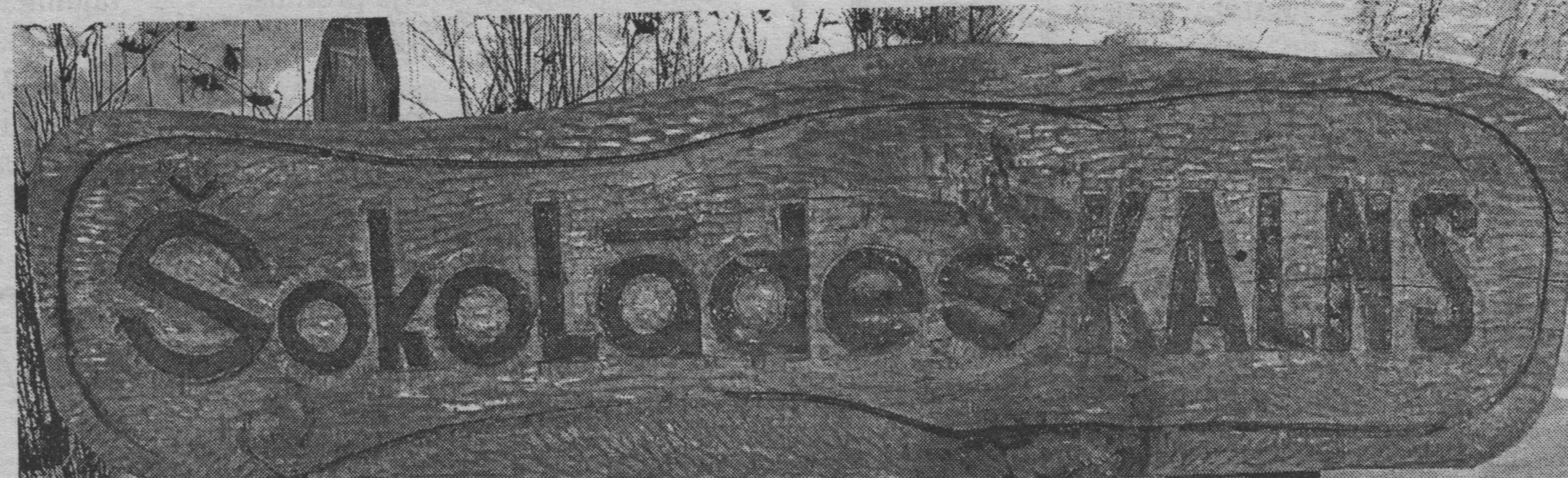
Eiroregions „Ezeru zeme” materiālus izvietoja Latgales novada kopējā stendā, kas šogad tiek atzīts par muzikālo un galantāko, kā arī bija atraktīvāks, ievērojamāks un plašāks nekā pērn.

Ilze Stabuliece,
Eiroregiona "Ezeru zeme"
Latvijas biroja vadītāja

Par autoceļu uzturēšanas klasi vasaras sezonā

Pamatojoties uz LR MK 19.10.2004. noteikumiem Nr.871 „Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ik-dienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli”, novada dome informē, ka 2006. gada vasaras sezonā pašvaldības autoceļiem Krāslavas pagastā noteiktas sekojošas uzturēšanas klasses:

N.p.k.	Autoceļa nosaukums	Posma garums km	Uzturēšanas klase
1.	Darbnīcas -Mazie Kusiņi	0.21	D
2.	Kalte -Gintauti	1.49	D
3.	Mazie Kusiņi-Krasnoļenka	4.78	D
4.	Miglāni-Miglāni	0.82	D
5.	Miglāni-Dridzis-Voiņi	4.03	D
6.	Miglāni-Pārpuci	2.07	D
7.	Pastari-Krasnoļenka I-Podboroks	3.70	D
8.	Ezerkalns-Aišpuri	1.48	D
9.	Lielie Kusiņi-Nadboldova	3.02	D
10.	Tračumi-Gribulji	2.05	D
11.	Miglāni-Rusaki	1.45	D
12.	Meža kapi- Cepliši	1.86	D
13.	Pilsētas robeža -Baltiņi	0.71	D
14.	Pilsētas robeža -Naudišu kapi	3.77	D
15.	Mežvidi1-Naudišu ferma	2.62	D
16.	Mežvidi 2- Baltica	3.94	D

Skaista norāde, vai ne? Un vietas nosaukums ir skaists, un arī pati vieta ir gleznaina. Ir laimīgi jaudis, kuri rada skaistumu, bet ir arī tādi, kas uz to nav spējīgi. Un tad viņi iznīcina citu radīto. Žēl viņu, neveiksminieku...

Nesen domes saimnieciskās nodajās darbinieki atrada Šokolādes kalmiņā sabojāto galdu un solu. Galu vēl nepaspēja salauzt galīgi, un nopietns remonts nebija vajadzīgs. Acīmredzot, pilsētnieki, kuri rada nekārtības, iznīcina to, kas ir radīts pilsētas labā, aizmirst par to, ka viņi iznīcina arī savu personīgo naudu. Jo līdzekļi remontam nāk no domes budžeta, bet budžetu, kā zināms, veido nodokļi. Vai nav par dārgu jāmaksā par hu-

ligānu izklaidēm viņu vecākiem, kaimiņiem un paziņām, kas apzīngi maksā nodokļus?

Cienījamie krāslavieši, ja jūs pamanījāt nekārtības, paziņojet par to domes saimnieciskajā nodalā pa tel. 8607315. Tā jūs palīdzēsiet novērst problēmas operatīvi un ar minimālām izmaksām.

Evalda Cauņas foto

APBŪVES NOTEIKUMI KRĀSLAVAS NOVADĀ

Vispārējā daļa

Svarīgākie noteikumos minētie termini:

Apbūve – noteiktā teritorijā izvietotu būvu kopums;

Būvtājs – fiziska vai juridiska persona /nekustamā īpašuma īpašnieks, nomnieks vai lietotājs/, kas veic būvniecību saviem spēkiem;

Būvatlauja – vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajā kārtībā izsniegs dokuments, kas apliecinā tiesības veikt objekta būvdarbus;

Būve – būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija;

Būves kārtā – būvprojektā noteikta būves daļa, ko var pieņemt ekspluatācijā neatkarīgi no citām būves daļām;

Būves konservācija – pasākumi būvē, kas novērš tās konstrukciju bojāšanos, sabrukumu vai nonākšanu cilvēku veselībai, dzīvībai vai videi bīstamā stāvoklī;

Būves mets – būves formas pirmsprojekta materiāls, kas uzskatāmi ilustrē būvniecības ieceri;

Būvniecība – visu veidu būvu projektēšana un būvdarbi;

Būvuzņēmējs – fiziska vai juridiska persona, kas pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts ar pasūtītāju, veic būvdarbus;

Būvekspertīze – profesionāla pārbaude, kuras mērķis ir dot pamatotu atzinumu par būves tehnisko stāvokli, būvprojekta vai veikto būvdarbu tehnisko risinājumu atbilstību normatīvo aktu un tehnisko noteikumu prasībām;

Būveksperts – sertificēta persona, kas valsts, pašvaldības vai būvniecības dalībnieka uzdevumā veic būvekspertīzi;

Būvdarbi – būvniecības procesa sastāvdaļa, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī nojaukšāna;

Būvlaukums – atbilstoši būvprojektam dabā nosprausta teritorija, kurā notiek būvdarbi;

Būvprojekta akcepts – rakstisks lēmums uzskatīt būvprojektu par pieņemu, ko izdevusi būvalde vai cita institūcija Būvniecības likuma 6. pantā noteiktajā kārtībā;

Būvprojekta autors – sertificēta fiziska persona vai licencēta juridiska persona, kas atbilstoši projektēšanas uzdevumam izstrādājusi pasūtītāja akceptētu būves pamatojumu;

Būvinspektors – valsts vai pašvaldības amatpersona, kurai piešķirtas būvdarbu kontroles tiesības;

Būvnormatīvi – visiem būvniecības darbiniekiem saistošu normu un noteikumu kopums, kas reglamentē būvniecību un būvju ekspluatāciju, kā arī skaidro būvniecības terminoloģiju;

Būvprakses vai arhitekta prakses sertifikāts – dokuments, kas apliecinā fiziskās personas profesionālo kvalifikāciju attiecīgajā būvniecības jomā;

Būvprojekts – būvniecības ieceres istenošanai nepieciešamo dokumentu, rasējumu un teksta materiālu kopums;

Būvuzraugs – fiziska vai juridiska persona, kas pasūtītāja interesēs uzrauga būvdarbus;

Būvobjekts – jaunbūve, kā arī renovējama restaurējama, rekonstruējama vai remontējama ēka vai cīta būve vai ēku un cītu būvju kopums ar tam piederošo teritoriju, palīgbūvēm un būvieķātām;

Būvdarbu pārtraukšana – būvdarbu apstādināšana saskaņā ar lēmumu par būvdarbu pārtraukšanu;

Būvdarbu uzsākšana – akceptēta būvprojekta īstenošana būvlaukumā pēc būvatlaujas saņemšanas, ko atzīmē ar pirmo ierakstu būvdarbu žurnālā;

Būvalde – pašvaldības institūcija, kas pārzina, kā arī kontrolē būvniecību attiecīgajā administratīvajā teritorijā;

Būvprojekta ģenerālplāns – uz topogrāfiskā plāna pamatnes izstrādāts projektējamās teritorijas vispārīgais plāns būvprojekta sastāvā ar būvju, labiekārtojuma elementu inženierkomunikāciju izvietojumu;

Darbuļņēmējs – fiziskā vai juridiskā persona, kas pamatojoties uz noslēgto līgumu, par pasūtītāja vai būvuzņēmēja līdzekļiem veic atsevišķus būvdarbus vai to kopumā;

Galvenais būvuzņēmējs – būvuzņēmējs, kas piesaista cītus būvuzņēmējus vai darbuļņēmēju, noslēdzot attiecīgu līgumus, un ir atbildīgs par visiem būvdarbiem kopumā;

Inženierkomunikācija – ierīce, aprīkojums vai ierīču un aprīkojumu kopums, kas paredzēts būves apgādei ar iezīvelām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem;

Licence – dokuments, kas apliecinā juridiskās personas profesionālo kompetenci un atļauj tai veikt uzņēmējdarbību noteiktās būvniecības jomās;

Gimenes māja – apbūves veids, kas ietver sevī dzīvojamā māju ar saimniecības ēkām un būvēm.

Islaicīgas lietošanas būve – būve, kuras ekspluatācijas laiks nav ilgāks par pieciem gadiem un kas jānojauc līdz minētā termiņa beigām.

Patvalīga būvniecība – būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatlaujas, vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus;

Pagaidu būve – būvdarbu veikšanai nepieciešama būve, kas jānojauc pirms būvobjekta nodošanas ekspluatācijā;

Pasūtītājs – nekustamā īpašuma īpašnieks, nomnieks, lietotājs vai to pilnvarota persona, kuras uzdevumā, pamatojoties uz līgumu, būvuzņēmējs veic būvdarbus;

Plānošanas un arhitektūras uzdevums – būvvaldes izsniegs dokuments, kas ir pamats projekta izstrādāšanai un kurā noteiktas prasības zemes gabala plānojuma apbūvei;

Projektētājs – sertificēta fiziska persona vai licencēta juridiska persona, kas pamatojoties uz pasūtītāja akceptētu būves pamatojumu, kā arī saskaņā ar noslēgto līgumu izstrādā būvprojektu, vai tā daļu;

Rekonstrukcija – būves pārbūve, izmainot tās apjomu un izmainot vai saglabājot tās funkcijas;

Renovācija – būves remonts (kapitālais remonts), kas tiek veikts, lai to atjaunotu, nomainot nolietotos nešos elementus vai konstrukcijas, kā arī mērķtiecīgu funkcionālu vai tehnisku uzlabojumu ieviešanu būvē, ne-mainot tās apjomu;

Restaurācija – būves vēsturiskā veidola atjaunošana, pamatojoties uz vēsturiskās informācijas zinātnisku izpēti;

Sarkanā līnija – juridiski noteikta esoša vai projekta zemesgabala plānā atzīmēta ielas robeža. Joslā aiz sarkanās līnijas uz ielas pusē aizliegta kapitālu ēku būve. Ja sarkanā līnija nodala zemesgabala daļu, tad pašvaldība ielā iekļauto daļu var atsavināt likumā noteiktā kārtībā;

Segtie darbi – būvdarbi, kuru apjomu vai kvalitātes kontroli pēc tiem sekojošo būvdarbu veikšanas nav ie-spējams izdarīt bez īpašiem pasākumiem vai papildadarbu, kā arī finansu un citu resursu piesaistīšanas;

Tehniskie noteikumi – konkrētai būvei, apbūvei, būvzīstrādājumam vai būvdarbu procesam noteiktās tehniskās prasības;

Teritoriālpālnojums – noteikta teritorijai izstrādāts projekts, kas atbilstoši sociālās un ekonomiskās attīstības programmai un sabiedrības un vides attīstības likumsakarībām prognozē teritorijas izmantošanu un nosaka prasības zemes apbūvei un citādai izmantošanai;

Vispārīgie būvnoteikumi – Ministru kabinetā izdotie noteikumi, kas reglamentē būvniecības pamatnosacījumus, ciktāl to nenosaka šīs likums;

Apbūves noteikumi

1. Apbūves noteikumu pielietošana nepieciešama Krāslavas novada domei, kas ar tās institūciju palīdzību plāno, regulē un kontrolē visu būvniecības procesu pilsētā, sākot ar zemes gabala izveidošanu, zemes izmantošanu, būvniecību līdz būvju nodošanai ekspluatācijā.

2. Noteikumi ir obligāti visām fiziskām un juridiskām personām, kas veic būvniecību novada teritorijā.

3. Apbūves noteikumu uzdevums – nodrošināt, lai būvobjekti neradītu traucējumus, ierobežojumus vai bīstamību māju īpašniekiem, neskartu iedzīvotāju intereses, nepasliktinātu ekoloģisko situāciju, neradītu transporta kustības traucējumus.

4. Noteikumi nosaka kārtību, kādā būvtājs iesniedz projektu saskaņošanai un akceptēšanai, saņem būvatlauju, un būves nodod ekspluatācijā.

5. Noteikumi nosaka, ka būvdarbu gaitā būves īpašnieks ir personīgi atbildīgs par šo noteikumu, kā arī citu būvnormatīvu ievērošanu, ja ar līgumu vai juridiski apstiprinātu pilnvaru visa vai daļēja atbildība nav nodota citai fiziskai vai juridiskai personai.

6. Apbūves noteikumi nodrošina sekojošu projektu īstenošanu:

- Krāslavas novada teritorijas attīstības plānojumu;
- Pilsētas zonējuma projektu;
- Cītus apbūves projektus un inženierīshēmas, pēc kuriem notiek pilsētas apbūve.

7. Apbūve veicama saskaņā ar esošo likumošanu:

- Latvijā spēkā esošiem būvnormatīviem;
- Latvijas Republikas civillikumu;
- LR likumu «Par uzņēmumu, iestāžu un organizāciju darbības apturēšanas kārtību»;
- LR administratīvo pārkāpumu kodeksu;
- Likumu «Par zemes reformu LR pilsētās»;
- LR likumu «Par zemes lietošanu un zemes ierīcību»;
- LR likumu «Par namīpašuma denacionalizāciju»;
- LR likumu «Par pašvaldībām»;
- LR likumu «Par vides aizsardzību»;
- LR MK «Teritoriālpālnošanas noteikumi»;
- LR likums «Par kultūras pieminekļu aizsardzību»;
- LR MK «Aizsargjoslu likums»;
- LR likums «Par valsts un pašvaldību pasūtījumu».

Novada teritorijas plānojuma zonas

1. Teritorijas sadalījums saskaņā ar to izmantošanas veidi.

- Pilsētas centra teritorija,
- Sabiedrisko iestāžu teritorijas,
- Savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās teritorijas,
- Daudzstāvu dzīvojamās teritorijas,
- Ražošanas teritorijas,
- Lauksaimniecības teritorijas,
- Individuālo augļu dārzu teritorijas,
- Linījbūvju teritorijas,
- Dabas pamatnes teritorijas.

2. Novada administratīvās robežas ir nemainīgas un noteiktas pilsētas teritorijas attīstības plānā.

3. Detālprojekts izstrādāts un ir spēkā pilsētas vēsturiskajam centram, kas ir Valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis un kuram noteikts apbūves režīms.

4. Objektu izvietošanai novada teritorijā jāievēro at-tīstība plānā noteiktās zonējums un apbūves prasības.

5. Teritorijas, kurām noteikts apbūves režīms:

- Pilsētas vēsturiskais centrs ar tā apbūves zonu;
- Dabas pamatnes teritorijas;
- Iekšējo ūdenstilpju aizsardzības zonas.

6. Atļauto un plānoto teritorijas izmantošanu nosaka «Krāslavas novada teritorijas attīstības plānojums».

Teritorijas apbūves nosacījumi

2. Apbūvei raksturojošie rādītāji

2.1. Apbūves blīvums ir apbūvētās platības attiecība pret zemes gabala platību.

2.2. Eku stāvu skaitu nosaka katrā rajonā izvietojo-

mās apbūves īpatnības, kas reglamentētas arhitektūras plānošanas uzdevumā.

2.3. Apbūvēt var tikai tādus zemesgabalus:

- kuriem ir tieša izeja uz ielu
- kuri norobežojas ar ielu, ceļu vai laukumu, bet ir pieejami no tiem pa 3,5 m platu satiksmes joslu (brauktuvi), kas jāzūtur kārtībā zemesgabala apbūvētajam.

2.4. Aizliegts izveidot patvalīgi jaunus zemes gabalus to īpašniekiem iekšējo ūdeņu aizsargzonās un dabas lie-gumu zonās.

2.5. Ēkām un būvēm zemesgabala jāatrodas:

- ne mazāk kā 6m attālumā no magistrālo ielu un ne mazāk kā 3m attālumā no pārējo ielu sarkanajām līnijām;
- ne mazāk kā 3m attālumā no zemesgabala pārējām robežām.

Ēkas un būves var izvietot mazāk kā 3m no robežām vai tieši pie robežām, ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, kā arī, ja ir attiecīgā kaimiņa rakstiska piekrīšana, kuru tas apliecinā ar personisku parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas.

Ja ēka vai būve izvietota tieši pie kaimiņa zemesgabala robežas, tad ēkas vai būves sienai, kas atrodas uz robežas, jābūt veidotai kā pretugunszmūrim ar iespēju kaimiņam piebūvēt pie tās savu ēku vai būvi. Tādā gadījumā jums jāveido ar kritumu uz savu zemesgabala pusi.

2.6. Ēku un būvu kopējais apbūves laukums nedrīkst pārsniegt 30% no zemesgabala platības.

2.7. Punktā 2.5. iekļautie ierobežojumi neattiecas uz esošām ēkām vai būvēm, kuras uzbūvētas atbilsto

3.5. Par maksu eksponējamās komercrekāmās uzstādišanu pilsētā reglamentē saistošie noteikumi.

3.6. Ja reklāma tiek izvietota kā brīvstāvoša kādā teritorijā, tad to jāsaskaņo ar pilsētas arhitektu, zemes īpašnieku vai lietotāju.

3.7. Ja reklāma atrodas magistrālo ielu malās, nepieciešama saskaņošana arī ar VAS «Latgales ceļi».

Pilsētbūvniecības un arhitektūras pieminekļu aizsardzības noteikumi

4.1. Krāslavas pilsētā pēc apbūves un arhitektoniskās vērtības ir sekojoši objekti:

– arhitektūras pieminekļi, kas saskaņā ar apstiprināto sarakstu (KM pavēle Nr.176, 22.02.85.), apstiprināti un norādīti ģenplānā,

– pilsētas vēsturiskais centrs – pilsētbūvniecības piemineklis .

4.2. Arhitektūras pieminekļu izmantošanas optimālais veids ir tā sākotnējās funkcijas saglabāšana vai atjaunošana vai tādas funkcijas saglabāšana vai atjaunošana, kas neizmaina ēkas interjeru un ārējo veidolu.

4.3. Ekspluatācijas gaitā ar pieminekļu inspekciju un novada būvvaldi ir jāsaskaņo:

- a) visa veida pārbūve
- b) kosmētiskais remonts
- c) interjera izbūve
- d) konservācija
- e) restaurācija
- f) rekonstrukcija
- g) kapitālais remonts
- h) nojaukšana.

Pirms darbu uzsākšanas pieminekļu inspekcijā ir jāsaņem tehniskie noteikumi

4.4. Visiem kapitālā remonta, restaurācijas vai pārbūves darbiem nodrošināma autoruzraudzība.

4.5. Visus kapitālā remonta, restaurācijas vai pārbūves darbus pieņem ekspluatācijā pašvaldības komisija, kurās sastāvā ir inspekcijas pārstāvis un projekta autors.

4.6. Pilsētas vēsturiskā centra robežas noteiktas ģenplānā.

Vēsturiskais centrs ir aizsargājams unikāls arhitektūras un telpiskās vides organizācijas objekts (MP 1982. g. 13. novembra lēmums Nr.598).

4.7. Vēsturiskā centrā aizliegta garāžu, noliktavu, saimniecības ēku celtniecība izņemot gadījumus:

– garāžu celtniecība atļauta denacionalizētās mājas kopā ar zemi īpašniekiem, ja viņš tur dzīvo un ja garāžas celtniecība nav pretrunā ar celtniecības normām,

– ja sabrukūšas vecās saimniecības ēkas, celt jaunas, kas iekļaujas kopējā ainavā.

4.8. Nav atļauta rūpniecisko ražotņu izvietošana un ierobežota katlu māju izvietošana.

4.9. Arhitekts ir tiesīgs uzstādīt augstākas prasības pasūtītājam ēkas pārbūves vai uzturēšanas gadījumā, kā arī augstākas prasības pret apdarī un labiekārtošanu.

4.10. Jāsaskaņo mazo formu (zogu, soliņu, gaismas kermeņu, pergolu, atbalsta sienu, fasādes detaļu) celtniecība vai uzstādīšana.

4.11. Apbūve var notikt tikai saskaņā ar spēkā esošo ģenplānu, centra detālpānojumu, Vispārīgiem būvnoteikumiem, Būvniecības likumu, likumu «Par kultūras pieminekļu aizsardzību», Krāslavas pilsētas apbūves noteikumiem un citiem likumiem un normatīvajiem aktiem.

Ēku fasāžu renovācijas noteikumi

Pilsētas vēsturiskajā centrā

5.1. Atjaunojot ēku sienas – jāsaglabā vēsturiskais apdares materiāls– koks, vecie kieģeļi, mūris, apmetums.

5.1. Izmantot plastikāta dēlišus un profilētu metālu ēku apšūsanai nav atļauts.

5.3. Mainot logus – koka, plastikāta, metāla, bet saglabāt logu rūtojumu un logu apmales.

5.4. Mainot durvis – saglabāt durvju profili.

5.5. Mainot jumta konstrukcijas un iesegumu izmantojot materiālus:

- ruberoīda vilņveida loksnes,
- metāla profila izstrādājumus,
- bitumena šindeļus.

5.6. Azbestcementa šifera loksnes izmantot nav atļauts.

Pilsētas pārējā daļa.

Vecot dzīvojamo māju fasāžu remontu un saimniecības ēku atjaunošanu, nepieciešams ievērot;

5.7. Siltinot un apšujot esošas ēkas izmantot

- koka dēlišus,
- kieģeļus,
- apmetumu un krāsot,
- dažāda veida flīzes,

– u.c. progresīvos apdares materiālus. Šajā kategorijā neietilpst plastikāta dēliši. Ar tiem pieļaujama tikai saimniecības ēku apšūšana.

5.8. Mainot jumta konstrukcijas un iesegumu izmantojot materiālus:

- ruberoīda vilņveida loksnes,
- metāla profila izstrādājumus,
- bitumena šindeļus,
- mīksto jumta materiālu u.c.

Azbestcementa šifera loksnes izmantot nav atļauts.

5.9. Mainot logus – koka, plastikāta, metāla, bet saglabāt vai pēc saskaņošanas ar arhitektu veidot jaunu logu rūtojumu.

Projektēšana un būvatļaujas saņemšana

6. Jebkāda veida būvniecība pilsētā veicama tikai pēc būvatļaujas saņemšanas Krāslavas novada būvvaldē, kas tiek izsniegtā pēc projekta izstrādes un visu nepieciešamo tehnisko noteikumu saņemšanas.

Projekta izstrāde, saskaņošana un būvatļaujas saņemšana veicama saskaņā ar Vispārīgajiem būvnoteikumiem, Būvniecības likumu.

6.1. Būvprojekta izstrāde nepieciešama:

- no jauna būvējamajiem objektiem,
- pārbūvēm un rekonstrukcijām,

– restaurācijai,

– kapitālajam remontam,

– esošo būvju renovācijai,

– inženierkomunikācijām, ceļiem un tiltiem,

– teritoriju labiekārtošanai (ceļu un laukumu, celiņu, trotuāru, mazo arhitektūras formu un skulptūru, apgaismes iekārtu, vizuālās informācijas un labiekartošanas elementu ierīkošanai atbilstoši būvprojektam),

– apzalumošanai,

– rekvītūcijai,

– meliorācijai,

– jebkuriem būvdarbiem būvēs un teritorijās, kas ir kultūras, vēstures un arhitektūras pieminekļi,

– ēku fasāžu remontam.

6.2. Dienestu saraksts, kur jāsaņem tehniskie noteikumi projektēšanai un jāsaskaņo projekts:

– Krāslavas novada būvalde ,

– PSIA «Krāslavas ūdens»,

– Valsts veselības aģentūra,

– Regionālās vides pārvalde,

– Krāslavas ugunsdrošības un glābšanas dienests,

– Latvijas autoceļu direkcija,

– PSIA «Krāslavas nami»,

– AET Krāslavas iecirknis,

– Lattelekom,

– Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

6.3. Lai uzsāktu būvprojektēšanu, nepieciešami šādi dokumenti un materiāli:

– zemes īpašuma apliecināši dokumenti,

– zemes gabala topogrāfiskais plāns M 1:500

– situācijas plāns MI: 2000, 1:10000

– būves inventarācijas materiāli, ja būvprojekta pamatā ir esoša būve,

– būves tehniskās apsekošanas dati, ja tādi ir nepieciešami,

– arhitektūras un plānošanas uzdevums,

– institūciju izsniegtie tehniskie noteikumi.

6.3. Būvprojekta tehniskie risinājumi saskaņojami visās institūcijās, kas izdevušas tehniskos noteikumus ar saskaņojuma prasību.

6.4. Projekta akceptam ir jāiesniedz projekts 3.eksemplāros. Projektu akceptē novada būvalde.

Projekta 1 eksemplārs pilnā sastāvā nododams būvaldes arhīvam.

6.5. Ja divu gadu laikā pēc projekta akcepta nav iešķalta celtniecība, projekta saskaņojums zaudē spēku.

6.6. Būvniecības laikā projekta autors var izdarīt izmaiņas, tās saskaņojot novada būvvaldē.

6.7. Jebkurai būvei pilsētā pirms būvdarbu uzsākšanas jāsaņem būvatļauja, kuru izdod Krāslavas novada būvinspекторa.

6.8. Lai saņemtu būvatļauju, būvvaldē jāiesniedz sekojoši dokumenti:

– dokumenti par zemes īpašuma vai lietojuma tiesībām,

– būvatļaujas pieprasījums,

– akceptēts būvprojekts,

– sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga saistību raksts,

– līgums par autoruzraudzību,

– būvdarbu žurnāls,

6.9. Būvēm, kas ir arhitektūras pieminekļi vēl papildus jāsaņem pieminekļu inspekcijas darbu veikšanas atlauja.

6.10. Būvatļauja ir derīga līdz noteiktajam termiņam, pēc tam tā ir jāpāgariņa.

6.11. Darbu uzsākšana pēc būvatļaujas derīguma termiņa izbeigšanās uzskatāma par patvalīgu būvniecību.

6.12. Būvinspēkija var anulēt būvatļauju, ja:

– netiek ievērots «Būvniecības likums» un «Vispārīgie būvnoteikumi»,

– būvdarbi tiek veikti ar atkāpēm no akceptētā būvprojekta bez saskaņošanas,

– būvlaukumā netiek ievērotas ugunsdrošības, darba aizsardzības vai vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

6.13. Būvalde organizē būvniecības publisko apspriešanu ja:

– tiek celta sabiedriski nozīmīga būve;

– jaunbūves vai rekonstrukcijas izmaksas par valsts vai pašvaldības līdzekļiem pārsniedz 50 000 latu;

– būvniecība būtiski ietekmē vides stāvokli, iedzīvojotā sadzīves apstākļus vai nekustamā īpašuma vērtību;

– apbūve paredzēta publiskā lietošanā paredzētā teritorijā.

Būvdarbu organizēšana, veikšana, uzraudzība

7.1. Būvdarbus var veikt būvētājs vai licencēts būvuzņēmējs.

7.2. Būvētājam neatkarīgi no īpašuma formas ir jānodrošina savas būves tehniskā uzraudzība atbilstoši LR Būvnormatīvu prasībām.

7.3. Būvdarbu tehnisko uzraudzību veic sertificēts būvuzraugs .

7.4. Būvējot ģimenes māju, tehnisko uzraudzību var veikt pats būvētājs, ja tā nav augstāka par 2 stāviem, apbūves laukums – par 250 m², būvapjomis par 2000 m³.

7.5. Lai nodrošinātu efektīgu būvdarbu uzraudzību būvobjektos, pastāvīgi uz vietas būvē jābūt:

– būvatļaujai,

– saskaņotai projekta dokumentācijai,

– darbu veikšanas žurnālam,

– iebūvēto materiālu, konstrukciju, iekārtu kvalitāti apliecināšiem dokumentiem,

– izmantojamās būvtehnikas, mehānismu pārbaudes dokumentiem,

– būvdarbu pareizību apliecināšiem dokumentiem (slēpto darbu akti),

– rāksanas darbu atlaujai,

– koku ciršanas atlaujai,

– ciemti būvnormatīvos paredzētajiem dokumentiem

7.6. Būvuzraugs obligāti nepieciešams:

– ja būvniecība tiek veikta par valsts vai pašvaldības līdzekļiem,

– ja ē

KRĀSLAVAS NOVADA PENSIONĀRU BIEDRĪBA

Februārā vidū Krāslavas novada pensionāru biedrības pārstāvji apmeklēja Valmieru. Braucienā piedalījās Anele Hmelnicka, Valentīna Kokina, Irēna Kudīna un Galina Rustamova, politiski represēto biedrību pārstāvēja Ērika Andžāne. Delegācijas biedrus interesēja, kā tiek organizēts darbs pie viņu Valmieras kolēgiem.

Valmierā, kā pastāstīja brauciena dalībnieki, sistēma ir atšķirīga. Pensionāru biedrība strādā Dīnas centrā, kur darbojas vēl 3 apvienības. Dome finansē Dīnas centru, bet pēc tam katras no apvienībām nosaka savu budžetu. Par iestāšanos biedrībā jāmaksā - 50 santīmi, pensionāri iemaksā arī ik gadēju dalības maksu - 1 latus.

Valmieras pensionāru biedrība nopietni strādā pie projektiem. Pagājušajā gadā, pateicoties diviem projektiem, izdevās iegūt mikroautobusu un 5 datorus. Autobusu pensionāri izmanto paši un arī iznomā, pelnot papildlidzekļus.

Mūsu pensionāriem ļoti patika masāzas krēsls, Valmieras kolēgi nopirkta par budžeta naudu. Izmantot šo veselībai noderīgu mantu var tikai biedrības locekļi, maksājot 2 latus par 10 seansi. Visi pārējie pakalpojumi arī ir par maksu, taču dzīves līmenis tur ir augstāks.

Brauciena dalībnieki uzsver, ka ieguva vērtīgu pieredzi. Gribētos tāpat kā Valmierā organizēt pulciņus pensionāriem, taču pastāv arī nopietna problēmatūkst telpu.

Valmieras pensionāriem arī patīk rīkot dažādus pasākumus un atpūtas vakarus. Valmierieši ar prieku pieņēma aicinājums uz Krāslavas pensionāru balli, kura notiks maija sākumā, un pat apsolīja sagatavot koncerta programmu. Draudzība turpināsies.

* * *

Nesen Krāslavā notika Krāslavas un Dagdas pensionāru pārstāvju tikšanās. Dagdas pensionāru apvienības valdes priekšsēdētāja Leontīne Raudive, priekšsēdētājas vietnieks Mihails Kirilovs un sekretāre Rita Pisarenoka atbrauca uz Krāslavu, lai tuvāk iepazītos ar vietējās biedrības darbu.

Dīnas centra vadītāja Andīna Japiņa organizēja nelielu ekskursiju un pastāstīja par centra un sociālā dienesta darbu. Pēc tam pie tases tējas Dagdas un Krāslavas pensionāri apsprieda jautājumus, kuri vienīm ir aktuāli.

"Dagdas pensionāru apvienība ība tikai senes uzsāka darbu," uzsvēra L.Raudive, "tādēļ šī pieredze mums ir ļoti vajadzīga".

Viesi no Dagdas pastāstīja, ka savu darbu viņi sāka ar kultūras sfēru un jau piedalījās Dagdas maratonā, izveidoja savu komandu. Paspēja organizēt arī vokālo ansamblu, plānoja uzstāties ar latgaliešu dziesmām Meteņu svētkos.

Dagdā nav maz iedzīvotāji, kuru vecums pārsniedz 90-gadu robežu. Pensionāri uzskata, ka pēc apvienības izveidošanas viņiem radīsies iespēja atbalstīt vecākā gada gājuma ļaudis, un viņu dzīve kaut nedaudz kļūs vieglāka.

17.martā (piektdienā), plkst.15.00.
Krāslavas kultūras namā notiks Krāslavas novada pensionāru biedrības kopsapulce.
Aicinām biedrības locekļus un tos, kuri vēlas iestāties biedrībā.

ATMINĀNU VAKARS

Pagājušajā svētdienā sociālā dienesta telpās sapulcējās daudz cilvēku. Dīnas centra zālē uz tikšanās vakaru atnāca bijušie SIA "Nemo" darbinieki, tagad jau pensionāri. Precīzāk būtu teikt, ka kādreiz viņi strādāja firmā "Latvija", filiālē Nr.5; a/s «Latvija»; «Krāslavas apgārbs».

Ideja sapulcēt kopā pilsētas uzņēmumu un organizāciju bijušos darbiniekus pieder Krāslavas novada pensionāru biedrības val-

dei. Tuvākajā laikā līdzīgas tikšanās notiks arī medīkiem un pedagoģiem.

Organizatoriem par pārsteigumu zāle bija pilna - atpūtas vakarā sapulcējās 60 pensionāri.

Pasākumā uzstājās vokālie ansambli «Strumeņi», «Kutok», «Ivušķa», «Retros», kas izpildīja dziesmas piecās valodās - to tautību valodās, kuri kopā senajiem laikiem dzīvoja Krāslavā.

Klātesoši uzrunāja pasākuma sponsors, firmas prezidents Igors Meņčikovs. Viņš pastāstīja par fabrikas tagadni un pagātni, pateicās visiem darbiniekiem: «Kadri lemj visu. Mēs visi kopā risinājām jautājumus, kurus bija nepieciešams atrisināt. Jūsu darbs un zināšanas tika nodoti no paaudzes paaudzē. SIA «Nemo» - turpina darbu, ar kuru jūs sākāt nodarboties».

Personālnodaļas vadītāja Marina Petunova pastāstīja par

pagājušo dienu melnbaltās fotogrāfijas, kuras ceļoja pa visu zāli, liecot atcerēties to, kas kādreiz bija noticis un kaut uz dažiem mirkliem atgriezties pagātnē. Citi panēma līdzi fotoaparātus un centās nosotografēt to, kas notika tajā vakarā. Un sarunas, sarunas...

Bija arī tie, kas nopietni sagatavojaši tikšanās vakaram. Aneļa Makarska uzrakstīja par fabriku aizkustinošo dzejoli. Bet tad, kad sāka lasīt, kļuva skaidrs, ka ne tikai viņas dvēselē šī darba vieta līdz šim laikam paliek mīļa un neaizmirstama- ar asāram acīs klausītāji ilgi aplaudēja autorei.

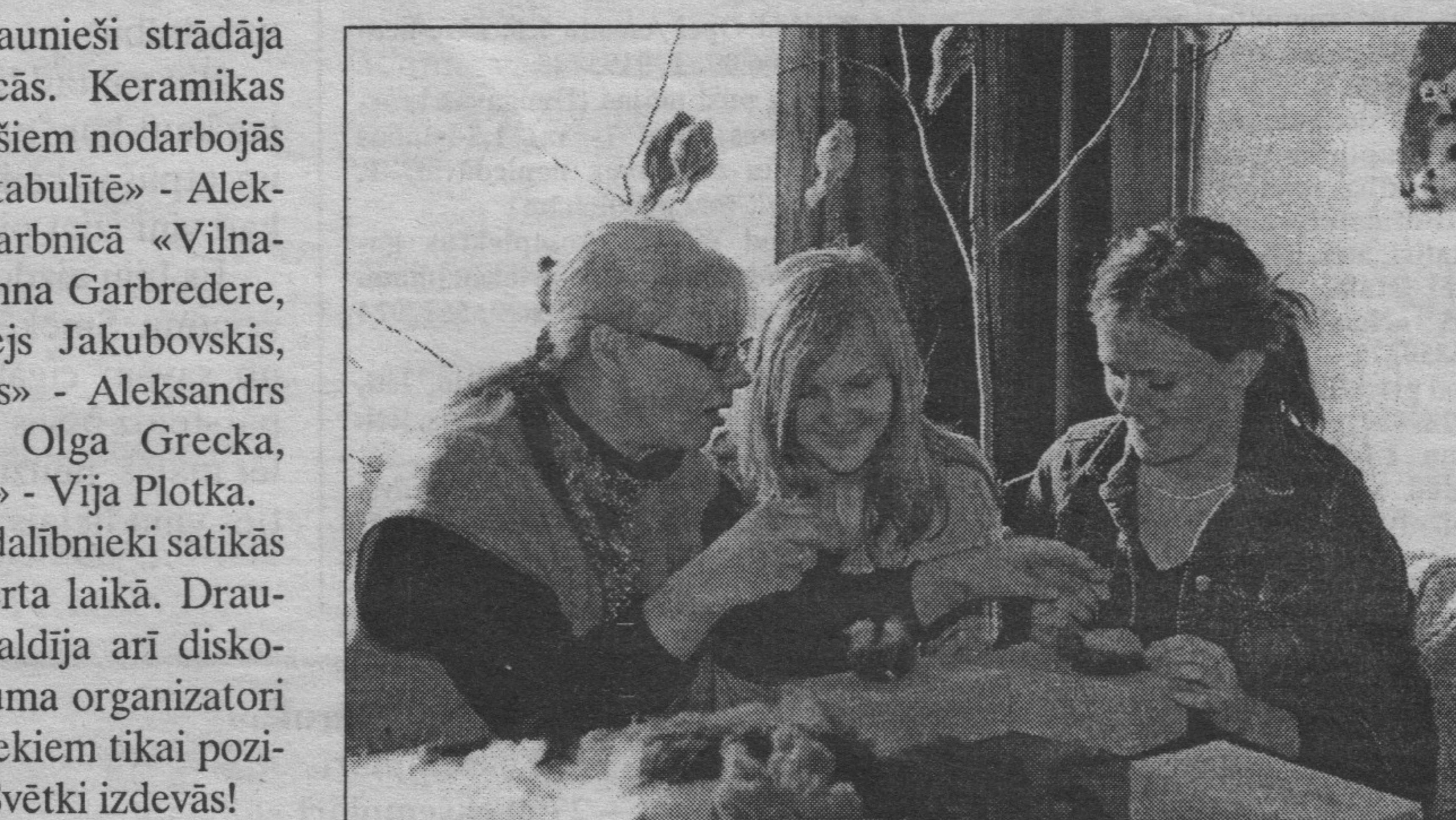
Ļoti interesants bija gadījums ar kādu mēteli, kas bija piegriezts un pašūts fabrikā. To uzdzīvināja kosmonauta Grečkas mazdēlam. Kāds teica: «Varbūt tas bija nokļuvis arī kosmosā?»

Kad akordeoniste Ilga sāka spēlēt valsi, gribētāju padejot netrūka. Netraucēja pat vietas trūkums. Līdz dziedāja visi - gan dejotāji, gan tie, kas palika pie galdiem. Vai bijušajiem kolēgiem vēl tiks piedāvāta iespēja kādreiz satikties kopā, atcerēties pagātni, pastāstīt par tagadni? Laiks parādis. Taču šīs vakars bija veltīts un piederēja tikai viņiem - energiskiem, jautriem, pilniem spēka un jauniem...

Janīnu Beinaroviču jubilejā sveic Krāslavas novada pensionāru biedrības valdes locekļi un Krāslavas pamatskolas Latvijas Sarkāna Krusta nodaļas biedri

SVĒTKI IZDEVĀS!

Nesen Krāslavā notika vidus-skolu deju kolektīvu svētki «Satiksmes dejā». Līdzīgi pasākumi, kurus organizē Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs, tiek rīkoti dažādās Latvijas pilsētās, taču Krāslavā tādi svētki notika pirmo reizi.

Svētkos piedalījās 180 dejotāji - kolektīvi no Ilūkstes, Preiļiem, Viļāniem, Alūksnes. Krāslavu pārstāvēja Krāslavas ģimnāzijas skolēni, viņi arī aktīvi piedalījās šī pasākuma organizēšanā - sagatavoja ekskursijas pa pilsētu, ģimnāzijas VIA piedāvāja klaušītājiem «dzīvo» mūziku.

Dienas gaitā jaunieši strādāja radošajās darbnīcās. Keramikas darbnīcā ar jauniešiem nodarbojās Valdis Pauliņš, «Stabulītē» - Aleksandrs Majers, darbnīcā «Vilnabīnumdare» - Žanna Garbredere, «Teātri» - Andrejs Jakubovskis, «Modernājās dejās» - Aleksandrs Lukša, «Korī» - Olga Grecka, «Vizuālajā mākslā» - Vija Plotka.

Bet vakarā visi dalībnieki satikās dejā kopīgā koncerta laikā. Draudzīga atmosfēra valdīja arī diskotēkas laikā. Pasākuma organizatori saņēma no dalībniekiem tikai pozitīvās atsauksmes. Svētki izdevās!

Lielais gavēnis - pārveidošanās un atmodas laiks

Svētais Augustīns ir teicis: "Dievs, lauj man izzināt Tevi, lai es izzinātu sevi!"

Tieši šajos vārdos ir atspoguļota Lielā gavēna garīgā programma.

Dārgie krāslavieši! Sirsnīgi sveicu jūs šajā pārveidošanās laikā un ceru, ka šis periods kļūs katram no mums par kristīgu vērtību, kurās ir ietvertas Jēzus Kristus Evangelījā un izklāstītas Baznīcas mācībā, izvēles laiku, tieši tagad jūs varat vērsties pie Dieva.

Jau gavēna sākumā Baznīca griežas pie visiem ticīgajiem ar Kristus aicinājumu: ticiet Evangelījā!

Mūsdieni tragēdija ir grēka un tā sekū atskārsmes izjūtas trūkums. Katrs no mums zina, cik ātri un viegli piesaista jaunais. Cilvēka daba ir vāja, trausla un grēcīga. Cilvēku sirdis kļuva cietas, daudzas ir pārakmeņojušas, tāpēc ir nepieciešams, lai Dievs dotu cilvēkam jaunu sirdi. Pateicoties Dieva svētībai, mūsu sirdis atgriežas pie viņa. Vēršanās pie Dieva

nes piedošanu, kā arī ticību Viņam un Baznīcai.

Gavēnis ir pārveidošanās un atmodas laiks. Pavasarīs - gaidīšanas laiks. Pagāja ziema, un mēs sākām meklēt jaunas dzīves pazīmes. Saule arvien tuvojas mums, un zeme kļūst arvien siltāka. Atplaukst ziedi, parādās pirmās lapas, putni dzied, zeme izdveš svaigumu un dzīvi.

Tiem, kas strādā dārzā, pavasaris ir laiks sākt kopī zemi un sēt sēklas. Gaidot labu ražu, mēs uzmanīgi sekojam saules un lietus ritniem, vērojot augšanas pazīmes.

Lielā gavēna laiks ir saistīts ar pavasari un ar visu, ar ko tas asociējas mūsu prātos. Tas ir mūsu siržu «augsnēs apstrādāšanas laiks», ticības, mīlestības sēklu sējas laiks, gaidīšanas laiks pirms Liepājām.

Lielā gavēna četrdesmit dienas atgādina mums par to laiku, kuru Mozus pavadīja ar izredzēto tauvu, un īpaši par Jēzus pārbaudīmu laiku tuksnesi. Kā vienmēr, gavēna laikā Dievs aicina mūs padomāt.

Janušs Bulašs,
Priedaines katoļu draudzes prāvests

māt par mūsu dzīvi: katrs par savu personisko un visi kopā par mūsu sabiedrību.

Gavēna laikā Dievs, līdzīgi zemniekiem, grib iesēt Baznīcā sēklu un vērot to, kā tās uzdīgs. Viņš ar nepacietību gaida to laiku, kad parādīsies jauni augļi, gan mūsu personiskajā dzīvē, gan mūsu apkārtnē un draudzēs. Viņš grib redzēt, kā Viņa tauta izmanto visu Viņa svētību un spēku, kas ir sanemti kristīšanas brīdī. Mums ir svarīgi radīt sev tuksneša situāciju. Tas nav tikai noteikts ģeogrāfisks jēdziens, tā ir mūsu garīgās atjaunināšanas vieta. Tāpēc tik liela nozīme bija un ir Optinai Pustīnai - Pareizticīgās baznīcas svētvietai.

Lai katrs no mums uzaicina Kristu savā dzīvē, novērsīties notums un grēka valstības un dzīvos Dieva mīlestības starojumā. Tā mēs izzināsim ticības vērtību un skaistumu, kā arī tās spēku.

...Viņi (pusaudži) šodien dievina greznību, viņiem ir sliktas manieres un nav nekādas cieņas pret autoritātiem, viņi izrāda necieņu pret pieaugušajiem, kļaujo un pastāvīgi tenko. Viņi visu laiku strīdas ar vecākiem, pastāvīgi iejaucas sarunās un piesaista visu uzmanību sev, viņi ir ēdelīgi un tiranīzē skolotājus..."

MARTS NOMAINA FEBRUĀRI

Februāris nepazīst šaubu. Viņš skatās uz priekšu. Viņš ir pavērsis seju pret gaismu. Viņš skatās gaismai acīs. Paļavīgi. Ar katru dienu drošāk un drošāk. Februāris nepazīst žēlumu. Viņš pārbauda izturību. Viņš gurdumu nicina...

Katrās kultūras namā balles ar dzīvo mūzikā turpmāk notiks pēc interesentu iepriekšējās pieriekšanās.

Tuvojas marts. Kāds tas būs, to mēs redzēsim piedaloties eksperimentā par godu mūsu pilsētas sievietēm.

Krāslavas kultūras nams aicina pieteikties uz balli "Viss labais nāk no Tevis", kas notiks 10. martā plkst 19.00. Spēlēs ansamblis, lidzi nemams grozinās. Ieeja 1 Ls.

Pieteikumus gaidām līdz 8.martam. Tālrunis 5681482, 6157807.

Patīkamu atpūtu!

Martā aizmirīsim februāri un uzsmaidiāsim pavasarim!

Voldemārs Varslavāns

JAUNATNE UN LAIKS

"...Viņi (pusaudži) šodien dievina greznību, viņiem ir sliktas manieres un nav nekādas cieņas pret autoritātiem, viņi izrāda necieņu pret pieaugušajiem, kļaujo un pastāvīgi tenko. Viņi visu laiku strīdas ar vecākiem, pastāvīgi iejaucas sarunās un piesaista visu uzmanību sev, viņi ir ēdelīgi un tiranīzē skolotājus..."

(Sengrieķu filozofs Sokrāts (470./469.-399.g. līdz mūsu ērai))

Sis citāts daudziem ir zināms, taču tieši tas vislabāk apliecinā to, ka visos laikos un arī mūsu dienās «ēvu un bērnu» problēma bija un ir aktuāla. Kas viņi ir mūsu bērni - pusaudži? Par ko viņi domā un sapņo, par ko brīnās? Kā viņi izturas pret vecākiem, draugiem, apkārtējo pasaulei? Kā pavada brīvo laiku?

Nav noslēpums, ka jaunatnes brīvā laika pavadišanas sfēra mūsu pilsētā nav attīstīta. Kāds var teikt: aiziet Krāslavā nav kur, nav ar ko arī nodarboties. Te es esmu gatava strīdēties - viss ir atkarīgs no paša cilvēka. Ja pusaudzim ir kādas intereses, viņš atradīs variantu, kā to realizēt. Viss ir atkarīgs no «grību» vai «negrību». Bet, ja intereses nav, tad tā jau nav sabiedrības vai brīvā laika un cilvēka dzīvesvietas problēma.

Gribam mēs vai negribam, bet Krāslavas jauniešu lielākai daļai par brīvā laika pavadišanas vietu paliek diskotēkas. Attieksme pret tām vecākās paaudzes pārstāvjiem biežāk ir negatīva. Bieži nācās dzirdēt pieaugušo sūdzības par to, ka nakts diskotēkās notiek "šausmīgas lieitas". Tā kā es pati atvadījos no diskotēkām pirms gadiem 15, bet tāgad jau mani bērni, iespējams, drīz sāks apmeklēt «disenes», un es sāku interesēties pie pašvaldības policijas darbiniekim, kā tad "tusējas" mūsdienu jaunieši? Kopš gada sākuma policisti regulāri riko reidus pa naktis pilsētu. Vienā no tādiem reidiem viņi arī uzaicināja mani līdzi. Nolēmu ar savām acīm paskatīties uz visām šīm "šausmām".

Man pietika pusstundas, lai saprastu, ka praktiski nekas nav maiņas ne tikai kopš «manu» diskotēku laikiem, bet, domāju, kā arī kopš greznu ballu laikiem, kas notika pirms simt vairāk gadiem. Protams, daudz kas izmainījās ārēji, bet būtibā...

Esmu pārliecīnāta, ka meitenes, gatavojoties iet uz savu pirmo diskotēku, uztraucas ne mazāk kā Leva Tolstoja varone Nataša Rostova pirms savas pirmās balles. Uz diskotēku atnāk ne tikai padejot, tas ir arī interešu klubs, saskarsmes veids, tā ir vieta, kur var visus pārsteigt ar savu jauno tērpu. Šeit var iepazīties ar jauniem draugiem, satikties ar cilvēku, kurš tev patīk, novērtēt sevi un citus atbilstoši saprotamai tikai pašiem pusaudžiem vērtību skalai. Galu galā te vienkārši var reakcēties, atpūsties un izklaidēties. Jo sēdēt un garlaikoties māk tikai pieaugušie. Vārdu sakot, viena paaudze aiziet, cita atnāk, bet viss pārsvārā ir tāpat kā agrāk.

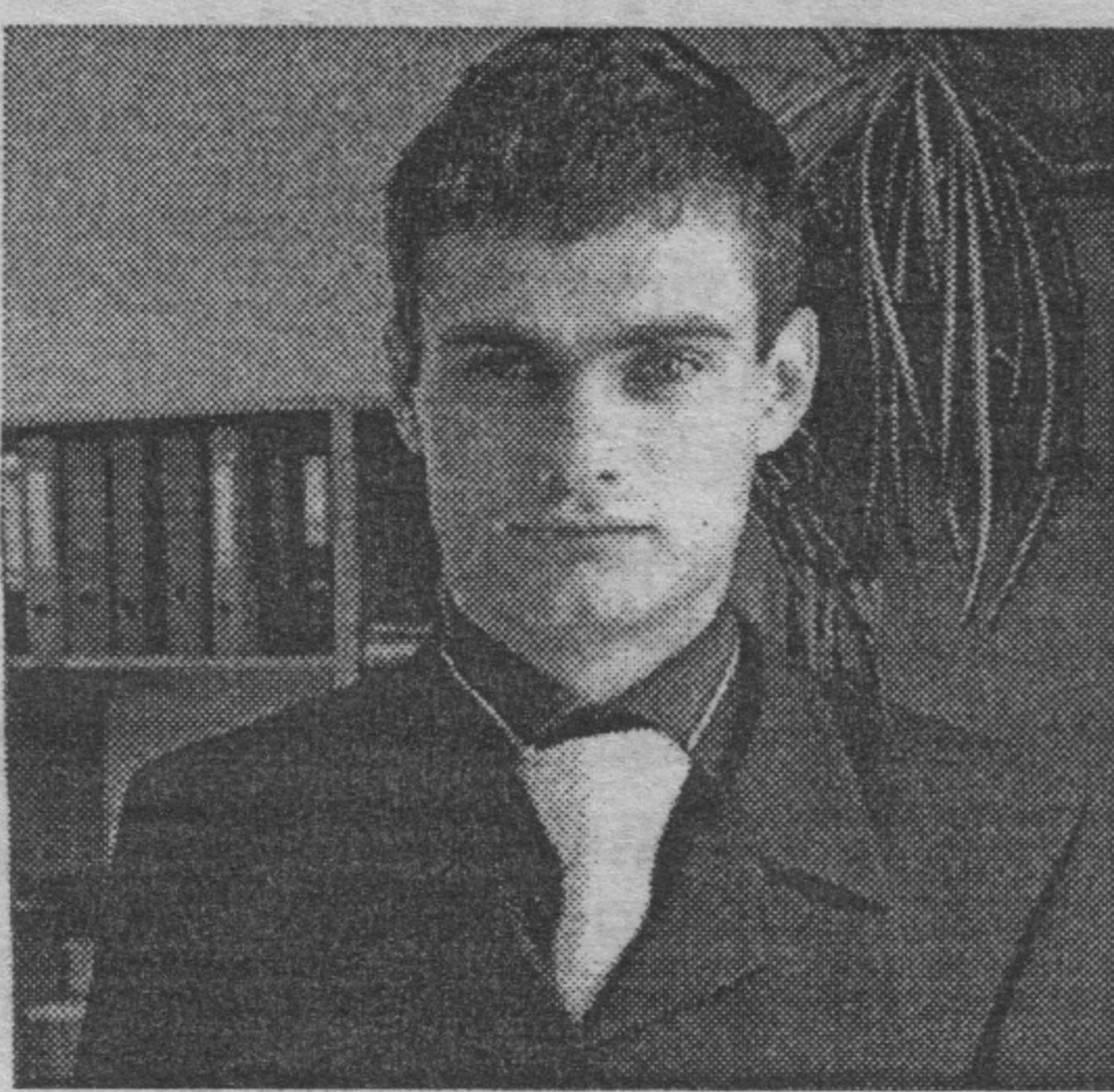
Neapšaubāmi, šī topi un svārki nomainīja konservatīvās tērpus, melodiskās mūzikas vietā - neciešami skaļi reivi un hardroks. Galanta aplidošana pārvērtās par drošiem skūpstiem visas zāles acu priekšā. (Kaut gan, godīgi sakot, šī zāle nepievērš tiem, kas skūpstās, nekādu uzmanību).

Bet vai tad tiešām tas ir tik šausmīgi? Domāju, ka ne. Jaunatnei vajag kaut kur "tusēties" un kontaktēties, un labi, ka pusaudži izklaidējas un atpūšas kādā vietā, kur viņus arī pieskata. Tas ir labāk nekā tad, kad viņi iziet pilsētas ielās un grauj visu, kas pagadās.

Es biju aizdomājusies tikai par vienu lietu - diskotēku apmeklētāju vecumu. Smēķēšanai paredzētājā telpā stāvēja zēni, kriatot nost pelnus no savām cigaretēm, un viņi nebija vecāki par 13-14 gadiem. Bet pārsteidz nevis paši pusaudži, bet gan viņu vecāki, kuri var mierīgi gulēt mājās, neuztraucoties par to, kur un ar ko nakts laikā var nōdarboties viņu lielais... taču tomēr vēl pagaidām bērns.

Elvīra Šķutāne

JAUTĀJUMS JURISTAM

Rubrika «Jautājums juristam» ir veltīta atbildēm uz juridiskā rakstura jautājumiem. Jautājumu Jūs varat uzdot, piezvanot pa tālruni 5681765, aizsūtot to pa elektronisko pastu - vestis@krasla.lv. Var griezties "Krāslavas Vēstis" redakcijā: Rīgas ielā 51.

Uz lasītāju jautājumiem atbild Krāslavas novada domes jurists Kaspars Ratkevičs.

Kas ir izdevīgāk un drošāk, testaments vai dāvinājums. Kurš no tiem ir mazāk apstrīdams?

- Testaments, kas taisīts pie notāra vai bāriņtiesā, ir atzīstams par publisku testamentu, līdz ar to pastāv mazāks risks, ka pēc mantojuma atstājēja nāves, tas tiks apstrīdēts. Arī dāvinājuma līgums, kurš slēgts pie notāra, būtu grūtāk apstrīdams par priuatā kārtā slēgtu līgumu. Taču jebkurā gadījumā, gan taisot testamentu, gan slēdzot dāvinājuma līgumu, mantojuma atstājējam ir ieteicams ievērot neatraidāmo mantinieku intereses.

Esmu kriminālsodsīts nosacīti, vai es varu iegūt Latvijas Republikas pilsonību?

- Saskaņā ar Pilsonības likuma 11. panta 1. daļas 7. punktu Latvijas Republikas pilsonībā netiek uzņemtas personas, kuras Latvijā vairākā citā valstī ir bijušas kriminālsodītas par tāda nozieguma izdarīšanu, kurš ir noziegums arī Latvijā. Šis noteikums attiecas uz personām, kurām piespriests nosacīts sods.

Aicinām piedalīties LVAVA darba izvērtēšanas konferencē "Valoda pamatlīdzības satura reformas norises procesā" šī gada 22.martā plkst. 10.00 Krāslavas Varavīces vidusskolā.

Darbā kārtība:
1. Reģistrācija 9.30 - 10.00.
2. Plenārsēde 10.00 - 10.45.
3. Darbs grupās 11.00 - 12.30.
1.Skolu administrācijas loma un atbildība valodas apguvē stundās un ārpusstundā nodarbi bāvās.
2.Skolēno radošā darbība valodas apguves procesā.
3.Skolotāja iespējas pamatlīdzības reformas ieviešanā.
4.Vecāku un sabiedrības iestāšana LVAVA darbībā.
4.Konferences noslēgums 12.30 - 13.30.
5.Pusdienas 13.30.
Pieteikties pa tālr.9855761 (Ludmila Buhalova, LVAVA Krāslavas rajona koordinatore)

Krāslavas kultūras namā 4.martā plkst. 12.00.
Rajona mazo vokālistu koncerts - skate "Cālis - 2006".
Laipni lūdzam!

GENRI&BEN NEKUSTAMIE ĪPAŠUMI

Darījumi ar nekustamo īpašumu

Krāslavā, Vienības ielā 16
Tālrs.: 5621928, mob. 5900965

Ogrē, Tinūžu ielā 1
Tālrs.: 5035882, mob. 8392121

Jelgavā, Satiksmes ielā 33
Tālrs.: 3082370, mob. 941302

www.genriben.lv

- ✓ Pērk privatizācijas sertifikātus, tel.5621928, 9330958.
- ✓ Pērk dzīvokļus.
- 1-istabas, t. 9771209, 9802572.
- 2-istabu, t. 9718366,
- 3-istabu, t. 5900965.
- ✓ Pērkam zemi pie ezeriem, viensētas- t. 5900965.
- ✓ Pārdod māju Robežnieku ciematā, saimniecības ēkas, pirts, netālu ezers.
- ✓ Pārdod viensētu Skaistā, dārzs, zeme - 4 ha. Saimniecības ēkas, pirts, netālu ezers.

Firmai vajadzīgi dežurējušie elektriķi. Tālr. 9419159

Sludinājumi

✓ Pērk 2 -istabu dzīvokli. T.9358435 (Sveta)

✓ Pārdod vai maina 2-istabu dzīvokli ar alternatīvu apkuri (2 stāvs, iestiklotā lodžija, šķūnīši, pēc remonta) pret 1,5-2-istabu ar centrālapkuri veikala "Sapsnis" vai viesnīcas rajonā. T. 5921456, 6135891

✓ Operāciju sistēmu, programmas nodrošinājuma, papildus programmu uzstādīšana. Palīdzība, izvēloties, pērket datoru un apgušot datorprasmi. Teksta salikums. Kvalitatīvi, ātri, lēti. T. 6893607

✓ Izirēl-istabu dzīvokli (nelabiekārtots, SIA «Nemo») rajonā, 20 lati mēnesi). T. 6850375

✓ Pārdod privatizēto 2-istabu dzīvokli, 2/ stāvs. T. 8229017

✓ Mainu 2-istabu dzīvokli pret 3-istabu. Pārdod sekciju «Krimulda», 4-durvju skapi. T. 6144293, 8808271 (pēc 18.00)

✓ Palīdzēšu sakārtot grāmatvedības

uzskaiti nelielā firmā. T. 9571344.

✓ Pārdod sienu, televīzoru LG (2 g. ekspluatācijā, pa diagonāli - 54 cm). T. 9518900

✓ Pārdod Opel Ascona 1.6, gāze-benzīns, lēti, tāta, TA